

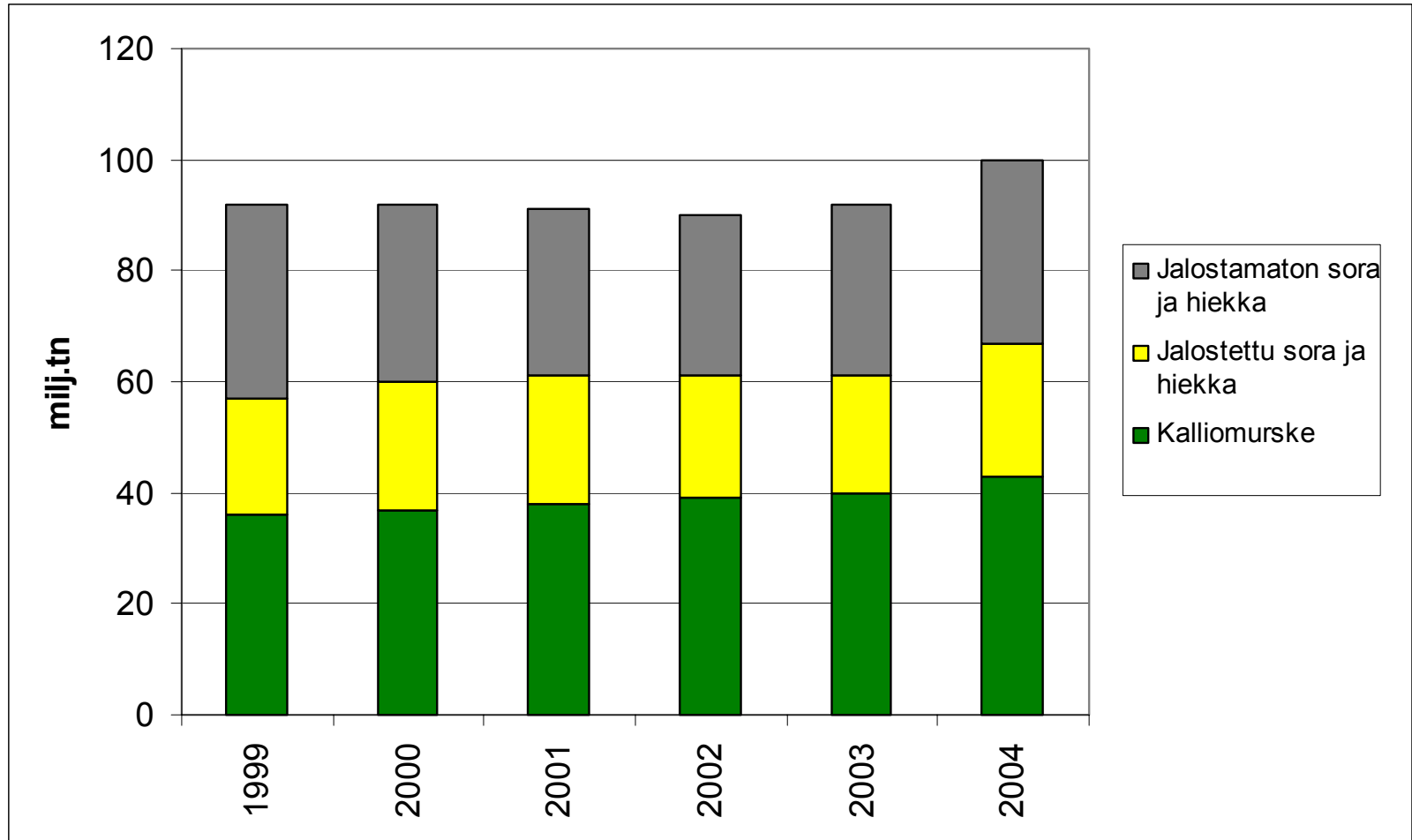
KIVIAINESTEN SAATAVUUS KESTÄVÄN KEHITYKSEN MUKAISESTI

- Martti Kärkkäinen
- Kehitys-, Tuotanto- ja Hankintajohtaja
- Diplomi-insinööri

- Lohja Rudus Oy

KIVIAINESTEN KÄYTTÖ SUOMESSA 1999-2004

(SYKE / SML)

KIVIAINESTEN KÄYTTÖ SUOMESSA 2004

(SYKE / SML)

- Jalostettu sora ja hiekka 24 milj. tn.
- Kalliomurske 43 milj. tn
- Yhteensä 67 milj. tn

= noin 13 tn / asukas / vuosi

- Jalostamattomia harjukiviaineksia 33 milj. tn
- Kiviainesten kokonaiskäyttö 100 milj. tn
= noin 20 tn / asukas / vuosi

JALOSTETTUJEN KIVIAINESTEN KÄYTTÖJAKAUMA

- Tienrakennus 50 %
- Asfaltti 10 %
- Betoni 10 %
- Talonrakennus 15 %
- Muut 15 %

TALOUDELLINEN ARVO

- Tuotteitten arvo noin 500 milj. euroa
- Työllistää arviolta noin 3 000 ihmistä, kun mukaan lasketaan kaikki alalla toimivat
- Keskikuljetusmatka noin 15 km, mutta kasvamassa
- Kiviainesten samanaikaisia ottopaikkoja on yli 3 500, pitäisi vähentää
- Lähes 50 % kalliosta, lisääntymässä
- Tuotelaatutaso nousussa (CE-merkintä)
- Kone- ja laitetekniikka kehittymässä
- Kestävän kehityksen arvot laajenevassa käytössä
- Kaivannaisteollisuus tekee yhteistyötä

KIVIAINESALAA OHJAAVAN LAINSÄÄDÄNNÖN AIHEUTTAMAT ONGELMAT

- Kiviaineshuollosta vastaava viranomaisen puuttuu hallinnosta (vrt. kaivosteollisuus)
- Maa-ainoslaki on suojelulaki – ei resurssilaki
- Kiviaineshuoltoa ei oteta huomioon maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa – raaka-aineiden saatavuuden ja tuotannon varmistaminen puutteellista
- Kestävän kehityksen pilareista sovelletaan ainoastaan ympäristövaikutuksia – taloudellisia ja yhteiskunnallisia ei
- Päälekkäinen kahden lain mukainen lupaprosessi aiheuttaa turhaa työtä sekä toiminnanharjoittajille että viranomaisille

ONGELMAT jatkuu...

- Maa-ainesten ottolupien pituudet ovat lyhentyneet selvästi
- Lupaprosessit ovat venyneet kohtuuttoman pitkiksi
- Luvista tehdyt valitukset ovat lisääntyneet merkittävästi
- Toiminnanharjoittajien oikeusturva on heikentynyt muutoksenhakuoikeuden laajetessa
- Kuitenkin: toiminnanharjoittaja on välttämätön palveluntarjoaja
- Kuntien lupapäätösten hinnoittelussa sekä valvonta- ja tarkastusmaksukäytännöissä on huomattavia eroja – ei kustannusvastaavuutta vaan käytetään ”piiloveroina”

KEHITYSEHDOTUKSET

- Hallintoon kiviaineshuollosta vastaava viranomainen sekä parlamentaarinen neuvottelukunta sen työtä ohjaamaan
- Raaka-aineiden saatavuuden turvaaminen ja tuotantoalueiden varaaminen osaksi maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta kestävän kehityksen mukaisesti
- Lainsäädäntöön kokonaisuudistus siirtymällä ns. ”yhden luukun periaatteeseen”
- Lupien myöntäminen lain sallimaan enimmäispituuteen – poikkeusten salliminen vain erityisistä syistä
- Lupien voimassaoloaika alkamaan lainvoimaistumisesta
- Muutoksenhakuprosessin nopeuttaminen ottamalla käyttöön valitusten seulontamenettely
- Kiviainesveroselvitysten tulosten tarkka analysointi

KANNANOTTO KIVIAINESVEROSELVITYKSEEN

- Kiviaineksesta käytetään vähintään 2/3 julkisissa kohteissa, lisäksi noin 15 % asuntorakentamisessa
- Veron rahallinen merkitys valtiolle vähäinen
- Hallinnolliset kustannukset isot
- Harmaan talouden riski ja sen aiheuttamat kustannukset kansantaloudelle huomattavat
- Vero ei ole oikea instrumentti ympäristönsuojelun ohjaamisessa
- Verolle asetetut tavoitteet saavutetaan muuttamalla lainsäädäntöä kestäväen kehityksen mukaiseksi

ONKO KIVIAINEKSEN SAATAVUUS UHATTUNA?

- Kyllä, mikäli jatketaan kuten tähän asti – ”ainahan sitä on saatu” – pidetään itsestään selvyytenä
- Ei, mikäli hyväksytään erityisesti kasvukeskusten rakennuskustannusten nousu sekä kuljetuksista aiheutuvat ympäristöhaitat – Suomi on geologisesti rikas maa
- Ei, mikäli hallinnossa ymmärretään raaka-ainehuollon merkitys kaikelle rakentamiselle ja ryhdytään aidosti töihin kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti